

J e g y z ő k ö n y v

Készült Letenye Város Képviselő-testületének 2014. szeptember 19-én 16,00 órai kezdettel – a sárelöntés helyszínén – tartott rendkívüli nyilvános üléséről.

Jelen vannak: Halmi Béla polgármester, Rózsás Imre alpolgármester, Bedő Ildikó, Dömök József, Farkas Szilárd és Dr. Szabó Ilona képviselők

Igazoltan maradt távol: Somogyi András képviselő

Tanácskozási joggal megjelent: Dr. Keresztesi Tímea jegyző, Simonyai Imre műszaki osztályvezető, Szabó Béla és Toplak Péter a Zala Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága részéről, Balogh István a Zala Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága részéről

Halmi Béla: Tisztelettel köszöntöm a Képviselő-testület tagjait és meghívott vendégeinket a rendkívüli ülésen. Megállapítom, hogy az ülés határozatképes, a Képviselő-testület 6 tagja az ülésen megjelent. Somogyi András képviselő úr jelezte távolmaradását. A rendkívüli ülésünket stílszerűen a helyszínen tartjuk. Szeptember 13-án hajnali 3 órakor hatalmas felhőszakadás öntötte el a településünket és most a károkat nézzük meg a szakemberekkel együtt. A rendkívüli testületi ülés összehívását én is megtettem volna, de én a szakemberek véleményére vártam, akik most itt vannak a testületi ülésen. A rendkívüli testületi ülést Dr. Szabó Ilona és Farkas Szilárd képviselők indítványozták. Két ember a képviselő-testületből az ülést bármikor összehívhatja.

Javasolt napirendi pontok:

1./ Sárelöntés Letenye nyugati részén
Előadó: Halmi Béla polgármester

A Képviselő-testület a javasolt napirenddel 6 igen szavazattal, egyhangúlag egyetértett.

1./ Sárelöntés Letenye nyugati részén
Előadó: Halmi Béla polgármester

(A feljegyzés a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

Halmi Béla: Tisztelt Képviselő-testület! Ki szeretném osztani a területre vonatkozó térképeket és elkezdjük a testületi ülésünket a napirendi pontunkkal. Ez a terület, ahol állunk, ez okozza településünk problémáit. Ez érinti az itteni lakóházakat és az ipari területeket, de a lejjebb eső településrészeinket is erről a területről összegyűlt csapadékvíz önti el. Ilyen felhőszakadásra 50 éve nem volt példa, ezt senki nem tudja megakadályozni. Ekkora mennyiségű vizet bármilyen mélységű árok, vagy bármilyen csapadékvíz elvezető rendszer korrigálni nem tud. Köszöntöm körünkben a szakembereket. Megkérem, hogy az információkat, a szakmai tudásukat ismertessék a Tisztelt Képviselő-testület előtt. Mondják el, hogy mi történhetett ezen a területen, mi okozhatta a problémát azon kívül, hogy a felhőszakadást nem lehet kivédeni.

Dr. Szabó Ilona: Be kellene mondani, hogy Letenye milyen helyrajzi számú ingatlanon vagyunk.

Toplak Péter: Ez itt jobbra tőlünk a 017/1 hrsz. lehet, ez a 019/2 vagy a 019/3, vagy a 019/4 hrsz lehet. Ez a 019/1 helyrajzi szám.

Halmi Béla: Rögzítésre került a helyrajzi szám, ahol a rendkívüli testületi ülést tartjuk. Megadom a lehetőséget a szakembereknek, hogy elmondják, mit tapasztaltak itt a bejárás során.

Szabó Béla: A Zala Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságától érkeztem Toplak Péter kollégámmal együtt. A Földművelésügyi Igazgatóságtól Balogh István van jelen. Mi talajvédelmi szempontból tudunk hozzászólni a történethez, illetve vízügyi mérnök a Balogh István kolléga, aki még további kiegészítéseket fog tenni. A közelben Csörnyeföldön van egy növényvédelmi előrejelző műszerünk, ahonnan tudunk a csapadéokra vonatkozóan információt szerezni. Szeptember 13-ról 14-re hajnalra lévő időszakban közel fél óra alatt hullott le Csörnyeföldön 70 mm-es csapadék, itt talán még több volt. Pontosítani kell, hogy ez talán nem is 50 évente, hanem 100 évente egyszer alakul ki, vagy jellemző erre a térségre. Itt ahol állunk, azt látjuk, hogy ez a tábla részben elszennvedője a hétvégén történeteknek. A környező, nagyon enyhe lejtésű terület nagy vízgyűjtő területnek számít és olyan mennyiségű víz jött rá erre a táblára a nagyon intenzív csapadék miatt, hogy az útból is és ebből a táblából is mosott el földet. Ez az út melletti árok szerencse, hogy ilyen állapotban van, mert itt legalább átcsapott a víz és szétterült, mert egyébként koncentráltan a víz befolyhatott volna a város lakott részére. Ez most szerencsés eset, így gyakorlatilag a víz szétterült. A távolabbi területeken is nagy mennyiségű víz gyűlt össze, az pedig a látható fasor oldalán, illetve ennek a kis fasornak az oldalán érte el azokat az ingatlanokat, ahol ez a sár kihordás történt. Azt lehet mondani, hogy ez egy szerencsétlen időszak a földhasználat szempontjából. Látszik, hogy ezen a részen gabona termelt az előző időszakban és repcét vetettek a mostani időszakban. Ezek a kultúrák jól megkötötték volna a talajt, de még a vetést követően nem fejlődött a növényállomány olyan szintre, hogy ennek eleget tudott volna tenni. Ahogy körülnézünk, itt alul vannak övárkok a mezőgazdasági területek végében, méghozzá karbantartott, jó állapotban lévő övárkok, amelyek egy enyhébb csapadékot szépen össze tudnak gyűjteni, illetve a levezető árokba tudnak terelni és le tudnak vezetni. Most olyan extrém mennyiségű víz, illetve sár gyűlt össze, hogy azokon átcsapva jutott be a MOL kút és a mellette lévő iparterületek területére. Mi körülnéztünk távolabbi pontokon is. Összességében azt lehet megállapítani, hogy ez az extrém jelenség függetlenül alakult ki bármiféle emberi tevékenységtől. Úgy látjuk, hogy a víz elvezetése, a víz megtartása szempontjából a gazdálkodó és az Önkormányzat megtette mindazokat a szükséges előkészületeket, amely tőle elvárható és számon kérhető. Úgy gondoljuk, hogy ez egy olyan extrém eset volt, amely teljesen vis maior helyzet, tehát a külső időjárási tényezők nagyon szerencsétlen alakulásának a következménye.

Balogh István: Igazgató úr elmondott már szinte mindent a vízgazdálkodási problémával kapcsolatban is. Említette a vízelvezető létesítményeknek az állapotát is. Igazgató úr lényeges dolgot mondott, ami bennem is megfogalmazódott. Itt van ez az út és az árok, ahogy láttuk az út végig meghágásra került, tulajdonképpen elosztotta ezt a nagy mennyiségű csapadékot, amely a felső vízgyűjtő területről érkezett. Ha ez sokkal mélyebb szelvényű lett volna, akkor a várost egy ponton terhelte volna, így meg elszlott, bár aztán a probléma ott lent jelentkezett. Én érzékeltetni szeretném a probléma nagyságát. Ennek a vízgyűjtő területnek a nagysága 80 hektár. Én úgy számoltam, hogy fél óra alatt hullott le 70 mm csapadék, ez ezen a 80 hektáron

58.000 m³ csapadékvíz mennyiséget jelent. Tekintettel arra, hogy a talajok át voltak ázva, a beszivárgás csekély mértékű volt. Tapasztalatunk szerint ilyen esetben mintegy 50 %-a folyik le a lehulló csapadéknak, ez itt több mint 20.000 m³. Ha belegondolnak ez több mint 10 olimpiai szabványméretű úszómedencének a térfogata. A lényeg, hogy ez a nagy mennyiségű csapadék erről a területről másfél óra alatt folyt le. Ez azt jelentette, hogy akkor, amikor a csapadék lefolyása a maximumot érte el itt a környéken, akkor másodpercenként 7-8 m³/s víz folyt le erről a területről. Igaz ez csak rövid ideig tartott, de átlagban 4-5 m³/s folyt ebben a másfél órában. A probléma ott lent összetett probléma. Nem csak ezen a vízgyűjtőn összegyülekező csapadék okozza, hanem a szomszédos, a tőlünk keletre lévő kettő vízgyűjtő területről is érkeztek ide vizek, amelyek a problémát tetézték. Egyértelmű, hogy az Egeresi árkon és Vásártéri árkon keresztül jutottak ezek a vizek - amelyek erről a vízgyűjtőről lefolytak - arra a részre. A topográfiai adottságok miatt előfordulhatott, hogy az Egeresi árok, amikor telítetté vált a meder, amikor kiöntött, akkor a vizek a régi természetes terepalakulaton keresztül elérték a város egyedutai részének belterületét. Egyébként azért építették meg régen ezt az árkot, hogy ezt a problémát kizárják, de ilyen esetre nem méretezték. Én megvizsgáltam a csapadék intenzitást, a csapadék hossza és a csapadék nagysága szerint az előfordulási valószínűséget. Itt 388 liter csapadék hullott egy másodperc alatt egy hektár területre. Ha azt felszorozzuk 80 hektárra, akkor megkapjuk, hogy a vízgyűjtőn 1 másodperc alatt összesen mennyi csapadék hullott. Az összes lefolyó csapadék 27.900 m³ volt erről a vízgyűjtőről. Az egyedutai városrész felett 436 hektár vízgyűjtő terület található, ez tetemes vízgyűjtőnek számít. Az erre a területre lehulló csapadék 304.500 m³, és ennek a fele durván lefolyt, tehát Egyeduta városrészt 152.000 m³ lefolyó víz érte a nagy csapadék során. Ha belegondolunk, a 70 mm csapadék fél óra alatt annyi, hogy a szeptemberi átlagos csapadék összeg ezen a vidéken 63 mm, tehát fél óra alatt lehullott több mint egy havi csapadék ezen a területen. Ez a 152.000 m³, ez 72 olimpiai úszómedencét töltene meg, illetve a kistolmácsi tározónak üzemvízszinten ennyi a tározó térfogata. Ez a nagy csapadék 100 évnél ritkábban előforduló csapadék. A mértékadó állapot, amire a befogadó árkokat méretezték, a belterületi árkoknál a méretezés 3 %-os valószínűségű, tehát 100 évente háromszor előforduló nagy csapadékokra kell méretezni. Egyértelmű, hogy ezt meghaladta a csapadéknak a mennyisége. Pontosan senki nem mérte, hogy meddig tartott, 30-60 perc a valószínűsége. Ha 30 percig tartott, akkor is meghaladta az 1 %-os előfordulási valószínűséget, ha 60 percre nézem, akkor is meghaladta az 1 %-os előfordulási valószínűséget, mert ekkora vízgyűjtő területnél az 1 %-os előfordulásnál 158 l/s/hektárnak kell adódnia és itt 218 l/s/hektár volt, tehát meghaladta. Ez a szélsőséges, extrém csapadék totálisan megmutatja, hogy egy általában előforduló csapadék hol jelent problémát. Egy kisebb csapadéknál nagy barázdák, meghágás nincs. Ez egy szakembernek jó útmutatás annak érdekében, hogy esetlegesen a jelenlegi állapotot valamilyen szinten javítani lehessen. Köszönöm szépen.

Toplak Péter: Igazgató úr mondta, hogy talajvédelmi szempontból vizsgáltuk ezt. Alapjában véve ez nem talajvédelmi probléma, ez nem elsősorban eróziós probléma, hanem vízvezetési probléma. Az erózióknak több fokozata van, felszíni és mélységi erózió. Amit itt látnak, ez a mélységi erózióknak a legenyhébb fokozata. Beszélhetünk még árkosról és vízmosásról, amely feltehetően az erdőben található. Ez nem egy erősen erodált talaj, még egy ilyen extrém csapadék után sem. Az erózióknak a kártételi formája a helyszínen, ahol kiváltja a csapadék, amit látunk a barázda, a másik pedig a szedimentáció helyén, amit ide visszahoztak, tehát az iszap előtötte a MOL kutat, illetve az ipari üzemeket.

Halmi Béla: Családi házakat is elöntött.

Toplak Péter: Eróziót alapvetően két tényező vált ki, az egyik a csapadék, a másik a lejtő. A csapadékról a kollégám már beszélt, de nagyon fontos a csapadék intenzitása, hevedése. Ez az egyik ok, amiért ilyen extrém mennyiségű talajlehordás volt. A lejtőről annyit tudok elmondani, hogy megnéztük az ortofotót, és a szántó területen egyik lejtő sem nagyobb 12 %-osnál, csak az erdős részek. A jelenlegi jogi szabályozás szerint az ilyen lejtésű területekre semmiféle korlátozás nem vonatkozik. Általános földhasználóra vonatkozó előírások vannak a jogszabályokban, de konkrét tiltás a 12 %-osnál kisebb lejtésű területre nincsen. Az István mondott számokat. Ezeknek a számoknak az ismeretében nagyjából meg is lehetne becsülni, hogy mekkora talajmennyiség pusztult innen le. Van erre egy általános képlet, amely a talajvesztést úgy határozza meg, hogy öt tényezőnek a szorzata. Az egyik a csapadék tényező, azt tudjuk, hogy az egy borzasztó magas érték lehetett. Van egy lejtő tényező, amely viszonylag alacsony, de ez is adottság, ezt nem nagyon tudjuk befolyásolni. Van a talajnak az erodálhatósági tényezője, ez is adottság, ez évtizedek alatt alakul ki. Javítani ezt valamennyire tudjuk, akár szerves trágyázással, vagy szerkezetjavító agronómiai beavatkozásokkal, de ez is viszonylag egy állandó dolog. Kettő tényező, amelybe esetleg be lehet avatkozni. Az egyik a növénytermesztés tényezője, és igazgató úr már beszélt erről, hogy a repce egy viszonylag jó talajvédő hatású növénynek mondható, csak sajnos nem ebben az állapotban. A repce egy nagyon apró magvú növény és ennek kiváló magágy kell, és eléggé gyámoltalan, amikor kikel ebből adódóan. Sajnos ez az erózió szempontjából nagyon kedvezőtlen. A legsérülékenyebb állapotban érte ezt a területet ez a rendkívül intenzív csapadék. Itt különböző talajvédelmi beavatkozásokra lehet gondolni, - mondjuk a tábla méretek nem teljesen optimálisak itt, de az a gazdálkodótól nem elvárható, hogy egy amúgy sem meredek területen szintvonalakkal párhuzamosan műveljen, mert akkor az gazdaságtalan. Ez talajvédelmi megközelítés, nyilván van ennek egy ökonómiai megközelítése. Mi ennek az egyik oldalát tudjuk csak hozzátenni, a szakmai részét.

Halmi Béla: Köszönöm szépen a szakmai véleményeket, hogy tájékoztattak bennünket képviselőket. Mivel felvétel készül, ezt a lakosság is meghallgathatja. Mögöttem gyümölcsös terület el annak idején, és akkor nem okozott ekkora problémát a lezúduló víz, pedig akkor is volt szélsőséges időjárás. Ezek megszűntek, átmentek privatizációba ezek a területek, és az ide jellemző parcellás területeken most nagyüzemi gazdálkodás folytatódik. Tudjuk, hogy akinek a tulajdonában van, annak nincsen gépi eszköze és inkább bérbe adja a területeket. Sajnálom, hogy ide repce került elültetésre. Talán a tulajdonosnak a bérbe vevővel egyezkedni kellene, az Önkormányzattal közösen tárgyalva, hogy ide olyan növények kerüljenek, amely nem okoz ilyen problémát. Nagyon jól tudjuk, hogy ezt az extrém esetet kivéve is történt itt elárasztás szinte minden évszakban. Amikor több napos, vagy egy hetes csapadék hull le, akkor vannak a problémák. A tapasztalatok alapján megfigyelhető, hogy akkor történik a baj, amikor ezen a területen művelés váltás van, vagy aratás van. Aratás után volt tavaly is, hogy a benzinkutat elöntötte teljes mértékben a sáros víz. A gépállomás mögött mi már egy stabil árokrendszert építettünk ki, hogy a csapadékvíz megoszolják, ne menjen minden az adott területre, tehát Becsehely irányába is folyják. Ennek megoldása lehetne az, hogy a 7-e út alatt a gépállomás sarkánál lévő területet át kellene vágni. A keleti oldalon, a gépállomás kerítése mellett van egy most is működő árok, csak a legfelső szakasza, ahol egyébként derékszögben kellene találkoznia ezzel a felső északi árokkal, az mintegy 20 méter szakaszon teljesen be van temetve. Azt kellene megnyitni, keresztül vezetjük a mezőgazdasági területeken és összekötünk a Tótszerdahely felé vezető vízfolyással, akkor szétoszlik ez a nagy mennyiségű víz, és az 1-2 hetes csapadék akkor nem okoz gondot. A vállalkozások, amelyek itt az adott térségben vannak, már erejük végén vannak, illetve a gazdasági csőd fenyegeti őket, rendszeresen bombáznak a kérdéseikkel, hogy mikor lesz erre megoldás. Természetesen az 5 családi ház lakói is szenvednek ettől a dologtól, és ebben az

extrém esetben mind az 5 házba beáramlott a sártenger és ott mindenkinek azonos kárt okozott. Szeretném tájékoztatni a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a Humán és Ügyrendi Bizottság összeült az elmúlt napokban és készpénzben gyorssegélyt adott ki azoknak a családi ház tulajdonosoknak, ahol kárt okozott a víz. Többek között az itt érintetteknek, a Rákóczi utcai, a Csányi utcai, az Uzsoki utcai és a Királyi Pál utca sarkán lévő ingatlan tulajdonosoknak, ahol a nagy mennyiségű csapadékvíz átment. Azoknak a tulajdonosoknak, ahol nagy kárt okozott a csapadékvíz, a maximum 114.000.- Ft összegű gyorssegélyt utalta ki az Önkormányzat és a kevésbé érintettek is kaptak támogatást. Folyamatosan jönnek be a kérelmek. A következő lépés az Önkormányzat részéről, és ez képviselő-testületi hatáskörbe tartozik, hogy az épületekben lévő károkat enyhítsük. Van egy rendeletünk, amely a lakáscélú támogatásokról szól, amelybe az elmúlt hónapban építettük be, hogy ne csak építkezésre, illetve vásárlásra adjunk támogatást, hanem felújításra is. Talán előre látott a Képviselő-testület, hogy lesz ilyen helyzet. Ezt csak belegondolja az ember, de jó, hogy megalkottuk azt a rendeletet, mert most ehhez a forráshoz hozzá tudunk nyúlni és ebből a forrásból kívánjuk a hozzánk fordulókat támogatni. Helyszíni szemle után fogjuk áttekinteni ezeket a kérdésköröket. Sokan a térségben nekiálltak saját erőből építkezni, ezek is hozzá tartoznak ehhez. A Képviselő-testület igyekezett gyorsan reagálni ezekre a dolgokra, több helyről is kaptunk támogatást. Biztosan mindenki emlékszik a kolontári esetre, a polgármester úr felhívott, most már ott is gyűjtést szerveznek a károsultak részére. Én itt is megköszönöm mindazoknak, akik a helyszínen kivették a részüket bármilyen tevékenységben. Elrendeltek egy logisztikai bázist a településünkre és mintegy 200 ember szorgoskodott ott annak érdekében, hogy a homokzsákokat megtöltsék. A tőlünk lefelé lévő településeknek, amerre a Mura folyik, Tótszerdahely, Molnári, Murakeresztúr segítséget nyújtottak ez által, hogy a homokzsákokat minél gyorsabban meg tudták tölteni és a helyszínre tudták szállítani. Az előtte lévő napokban Marócbán, Muraszemenyén és Murarátkán teljesítettek szolgálatot az önkéntesek és nem szabad megfélemlkezni a hivatásosokról sem. Mindenkinek a munkáját megköszönöm azoknak a nevében is, akik elszenvedték ezeket a nagy katasztrófa helyzeteket. Folyamatosan dolgozunk a település érdekében, hogy a lakosság minél hamarabb tudjon visszaköltözni a megszokott helyére. A kárelhárításban a közmunkások folyamatosan részt vesznek. E helyről is köszönöm a segítséget mindenkinek. Megadom a lehetőséget a képviselőknek a hozzászólásra, hiszen több szem többet ér érzékel és a megoldás irányába haladjuk előre.

Dr. Szabó Ilona: Már 2 éve is elázott a benzinkút, és a vállalkozások is eláztak. Én valamikor tsz jogtanácsos voltam és felhívtam egy növénytermesztő agronómust, akinek nagy tapasztalata van, nevezetesen a novai tsz-ról van szó. Egyébként vízügyi szakembert is felhívtam. Az agronómus mondta nekem, hogy 9 %-os lejtőnél, ez van a szakkönyvben, hogy már nem hosszában, hanem szélességben vetünk, hogy megfogja a földet a növényzet. Ön azt mondta, hogy 12 %-os.

Toplak Péter: Én azt mondtam, hogy jogi szabályozás. Én nem a szakmát mondtam, ugye erre is utaltam, hogy az optimális keresztben lenne, csak keskeny szakaszon ez ökonómiai szempontból egyáltalán nem kifizetődő. A 12 %-ra azt értettem, hogy ezt semmiféle jogi eszközzel nem lehet kikényszeríteni, vagy nem nagyon.

Dr. Szabó Ilona: Egy társadalomban mindenkinek oda kellene figyelni és nagyon sajnálom, hogy pontosan ennek a területnek a használója nem került meghívásra, mert illett volna meghívni álláspontom szerint. A Kátai Tibornak itt kellett volna lennie. Én a közmeghallgatáson is szembesítettem ezzel a problémával, legfeljebb annyit tettem, hogy megharagudott rám, és azóta is haragszik. Mi a feladatunk ma? Mi az, amit meg tudunk

fogalmazni? Ennek a találkozóknak a célja a prevenciónak a meghatározása. Én azt gondolom, hogy a prevenciót kellene megfogalmaznunk, mert attól, hogy a diagnózist felállítottuk, azzal nem végeztük el a terápiát. Nekünk a terápiát kell most meghatározni. Önök, mint szakemberek megmondják, hogy ezt az árkot ki kell-e takarítani, és milyen mélységben kell kitakarítani. Megmondják, hogy a lejtőn nem kellene-e esetleg megszüntetni a termelést, mert nem érdemes még egy ilyen kockázatot felvállalni. Tönkremennek emberek, ahogy a polgármester úr is mondta és ez évente ismétlődik. Most ez rettenetes mennyiségű csapadék volt, de amikor kevés csapadék volt, akkor is mindig elázott. Ez egy olyan probléma, hogy ez nem csak csapadékfüggő. Meg kell meghatározni, meg kell mérni, hogy mi az, ami teljesen leviszi ezt a mennyiségű vizet. Mondtam a polgármester úrnak, hogy jöjjenek a szakemberek. Én nem értek hozzá, én jogász vagyok, de utána néztem egy vízügyi szakemberrel is és ezzel az agronómmal is, aki nagy tapasztalatokkal rendelkezik. Ilyen esetekben nem hosszában, hanem szélességben, keresztben termelnek és olyan növényeket, ami megfogja.

Toplak Péter: A repce egyébként ilyen növény, csak most olyan állapotban van.

Dr. Szabó Ilona: Akkor annyi együttműködésük lenne, hogy olyan növényzet legyen itt mindig, olyan talajtakaró, ami ezt megfogja. Ezt nem lehet felvállalni, mert társadalomban élünk, nem önző módon dolgozunk, hanem együtt kellene működnünk. Ez komoly városi és önkormányzati probléma, mert ebből álláspontom szerint legalább 20 millió forintos kár van a városban globálisan. Én azt gondolom, hogy a prevenciót kellene Önöknek szakembereknek megfogalmazni. Ha most nem tudják, akkor le kellene írni és találkozunk még egyszer és beszéljük meg. Tegyenek javaslatot erre és legközelebb hívjuk meg a Kátai urat is.

Halmi Béla: Köszönöm a képviselő asszonynak a hozzászólását. Az előbb már céloztam arra, hogy gyors beavatkozással a gépállomás észak-keleti sarkát kellene kiszabadítani. A közútkezelőt be kell ebbe vonni, hiszen ha egy közutat át kell vágni, azt abszolút meg kell nézni. Erre tervet kell készíteni, a szakembereknek kell a tervet elkészíteni, hogy egyáltalán ehhez a dologhoz hozzá lehessen nyúlni. Polgármesterként én a Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságnak jeleztem azokat a gondokat, problémákat, amelyek egyébként az ő kezelésükben lévő vízfolyásokat illeti. Óriási kárt okozott nekünk a Béci patak. A Béci patak medrének a tisztítása, karbantartása az ő feladatuk. Az OWI Zala Bt. melletti árok a Principális és Felső-Zalamenti Vízi Társulatnak volt a kezelésében. Az idén ez megszűnt, a vízügyi társulatok többsége felszámolódott, automatikusan átkerült az állami szervezethez Szombathelyre. Ők megkapták pluszként ezt a gondot, majd valamit erre meg fognak tenni. Az Önkormányzat egyébként nem aludt. Tavaly elkészült az egyedutai út, a Petőfi utcai, Eötvös utcai és a Rákóczi utcai szakasz. Az Eötvös utcában a mélyítés olyan mélyponton volt, hogy a továbbmenő víz csak 1 méter után tudott továbbhaladni. Magyarul egy hetes eső után azon a szakaszon nem lehetett volna közlekedni. Az Önkormányzat ezt a rövid távot, ami a Rákóczi utca temető felőli lejárójánál lévő hídig vezet 1 millió forintért, saját költségére elkészítette egy vállalkozóval. Ez az időszak volt, amikor a Principális azt mondta, hogy sajnálom, mi nem tudunk tenni semmit. Mi ezt nem tudjuk saját erőből felvállalni, amikor az Államnak lenne a kötelezettsége az előbb említett ominózus vízfolyásokat megszüntetni. A növénytermesztésnél én arra próbáltam utalni, hogy ezt a területet gyümölcsstermesztésre kellene használni. Akkor is megmaradna maga a felszín, de kevésbé jönne le a sáros víz és sokkal könnyebb lenne elvezetni, mert a hordalékát nem rakja bele az árokba. Itt az történik minden alkalommal, hogy a gépállomás mögötti kilapozott árokban színültig van az iszap. Ebbe az irányba kell, hogy haladjunk. Megfontoljuk azt is, hogy a vállalkozó, aki ezt a területet használja a következő alkalommal jöjjön el, és mondja el, mit gondol az egészről. Biztosan tudomására fog jutni ez a kérdéskör. Mi nagyon sokszor

kiabáltunk egymással, vagy próbáltuk a másikat túlharsogni, amikor voltak ezek a gondok, problémák. Ezen a részen facsoport volt, a gépparkjával azt kiszedte. A településünkön lévő vízfolyások mellett rengeteg bokor, fa nő, ezek megszűntek. Valamilyen oknál fogva ezeket kivágták, elvitték, nagyon sok önkormányzat ebből profitált, és most problémát okoz nekik is a víz. Letenye város települése nem tett ilyet. Azt is tudomásul kell venni, hogy azoknak az árkoknak, utaknak a karbantartása, amelyek külterületen vannak, nem kötelezettsége az Önkormányzatnak. A földhasználó tulajdonosnak kell azt karbantartani, ha volt azon árok, ugyanúgy, ahogy ezt mi tesszük a belterületi részeken. Kérdés, észrevétel van-e?

Dömök József: Örülök neki, hogy a szakemberek megerősítettek, mint laikust. Először is felvilágosítást adtak konkrét tényadatokkal, számadatokkal erről az extrém helyzetről. A diagnózis felállt. Én a véleményemnek, amikor rákérdeztek hangot is adtam, most pedig megerősítve tudok hangot adni, hogy az itt elhangzott különböző szakmai szervezeteknek, a föld tulajdonosának és az Önkormányzatnak együtt kell működni és megoldást kell találni. Ez az együttműködés itt a bajban egy pillanat alatt összehozta nem csak az embereket, hanem a különböző szervezeteket is a védekezés során. Nekem az véleményem, hogy a jövőben ez a járható út, és a prevenció, ahogy képviselő asszony mondta, hogy ezeknek a szakmai szervezeteknek hosszú éveken és évtizedeken keresztül szoros együttműködésben kell dolgozni és nem csak Letenyére gondolva, hanem Murarátka, Muraszemenye településekre is, végig azokon a helyeken, ahol ilyen helyzetek előfordulhatnak, ha 100 évenként is. Ezeknek a szervezeteknek és egységeknek a jövőben még szorosabban együtt kell működni, nem tessék-lássék módjára. Meghallgattuk a szakmai véleményt, ami megalapozott. Az együttműködésben vannak hiányosságok, mondhatnám példaként a főtéri zebra mellett a csatorna lefolyót, ahol kisebb esőzéskor áll a víz, vagy éppen a Fenyő utca kijáratánál. A közútkezelőnek huszonhatszor írtunk, de nem jöttek ki, akkor a közmunkások bontsák meg az utat és ki fogják javítani, legalább adják meg a lehetőséget. Egy olyan példát mondtam, ami napi példa, nem ekkora extrémítás, de ott van körülöttünk. Így lehet együttműködni csak a jövőben. Köszönöm szépen.

Dr. Keresztesi Tímea: Nem csak a növény és talajvédelmi, illetve földművelésügyi hatóságot kerestük meg, hanem a Szombathelyen székelő, most már a Vas megyei katasztrófavédelem mellett működő vízügyi hatóságot is. Ha ez bármilyen tervezési folyamatot igényel majd, akkor ez az ő hatáskörükbe fog tartozni. Tegnapelőtt ellenőrizték a víztározókat, többek között a kistolmácsi víztározót is. Megtekintették a helyszínt, a szakmai véleményüket, illetve a javaslatokat írásban fogják majd benyújtani nekünk, amiről a Képviselő-testületet tájékoztatni fogjuk. Mi a szakemberekkel már megbeszéltük, hogy egy szélesebb körben, bevonva a vízügyi hatóságot, az útkezelőt és az érintett gazdákat ezt folytatni fogjuk. Először ki kellene alakítani az egyes szakágaknak a véleményét, amit utána együttesen tudunk egyeztetni. Most azért vannak itt a növény és talajvédelmi hatóságtól, mert ők voltak itt legelőször a területen, másrészt Zalaegerszegről ők tudtak a legegyszerűbben idejönni kormány megbízott úr kérésének megfelelően.

Halmi Béla: Köszönöm a kiegészítést. A képviselőknek van-e még kiegészítése?

Dr. Szabó Ilona: Az együttműködésben az is lehet, hogy ezt a részt megvásárolja az Önkormányzat és innentől kezdve minden vonatkozásban tudja felügyelni ezt a dolgot. Ha így nem megy, akkor a másik módja a kisajátítás, mert valamilyen megoldás kell és nem egy napos megoldásra gondolok. Az alagútból ki kell tudni jönni.

Szabó Béla: Ezzel kapcsolatban a következő a véleményem. Itt már említésre került az elején, hogy a problémát nem ez a terület okozta, amit látunk. Ha ezt megvásárolja az Önkormányzat, a vízgyűjtő felső szakaszáról akkor is érkezni fognak ezek a nagy vizek. Esetlegesen műszaki létesítmény segítségével lehetne ezt kiküszöbölni, de a megvásárlás, a terület birtoklás, gyümölcsös ültetése a problémán nem fog javítani, mert az érkező vizek nagy része a vízgyűjtő felső részéről jön. Ez durván 5-6 hektár és az egész vízgyűjtő pedig 80 hektár. Egy 80 hektáros vízgyűjtőn állunk, amelynek ez csak egy kis része.

Dr. Szabó Ilona: Ez mindig előfordul, ha kisebb eső van, akkor is.

Halmi Béla: A felső út, ami valamikor a gyümölcsös felé vezetett, annak a túloldali árkat még mélyebbre kell ásni, az északi oldalról menő árokra kell rávezetni. A gépállomás sarkán ki kellene bontatni és úgy menne le a víz. Ezt laikusként mondom, mert több alkalommal voltam én itt, amikor problémás volt a helyzet. A Horváth István úrral és a lakókkal kimentünk oda a sarokra megnézni, hogy mi a probléma. Ha oda átvezetjük és nincsen a 7-es út alatt áthaladó rendszer, akkor ugyanúgy rácsapódik arra a területre. A vállalkozó itt már annyi árkat kiásott, próbálta kikerülni a veszélyforrást, de soha nem sikerült. Emlékszünk rá, hogy már a sportpálya is, a MOL kút is iszap alá került és folyamatosan az Adria piacot, illetve a mögötte lévő vállalkozást elöntötte a sár. Én azt mondom, hogy ezt a vízmennyiséget, ami fentről lejön, szét kellene teríteni, szét kellene osztani és különféle csatornákon kellene levezetni. Ebben kérjük majd a szakemberek segítségét, a vízügyi hatóság segítségét, nekik kell majd ezt a jegyzőkönyvet elküldeni. Sok jó javaslat érkezett, de mi ebben nem vagyunk jártasak és nem ismerjük a törvényi szabályozásokat olyan mértékben. Minden szakmának megvannak a szakemberei, és azt mondjuk, hogy oldják meg ezeket a problémákat, tegyenek javaslatot nekünk és azt pályázati úton meg kell nekünk tenni.

Szabó Béla: A polgármester úr és a kollégák is említették, hogy a területnek csak egy kis szeletén vagyunk ahhoz képest, hogy mekkora a probléma. Itt kardinális megoldást kell keresni, azon belül nyilván az intézményünk részéről, amit hozzá tudunk tenni, azt hozzá fogjuk tenni. Mondhatom talán az Földművelésügyi Igazgatóság nevében, hogy az ottani szakemberek részéről is hozzá fognak járulni a megoldáshoz. Mi önállóan, saját hatáskörben is megnézzük azokat a részfeladatokat, lehetőségeket, amivel hozzá tudunk járulni a víz rendezéshez, de ehhez kérünk egy kis időt.

Dr. Szabó Ilona: Egy legkorábbi időpontot azért meg kellene határozni, még a tél beállta előtt kellene.

Szabó Béla: Mi azt a részt, ami talajvédelmi vonatkozásban szükséges, hogy egyeztessünk a földhasználóval, azt ennek az ügynek a folyamánnyaként végezni fogjuk.

Toplak Péter: Van jogalapja az intézkedésünknek, de ez nem gyors megoldás. A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény előír a földhasználóra kötelezettségeket. Ez is érdekes, hogy nem a tulajdonosra, hanem a földhasználóra. Mindenféle művelési ágra, a szántóra is azt mondja, hogy köteles olyan gazdálkodást folytatni, gyepsávokat telepíteni, cserjesávot telepíteni, ha ez nem megy, akkor végső soron művelési ágot váltani, vagy talajvédelmi létesítményeket megvalósítani. Ez a törvény ez egy keret szabályozás a jellegéből adódóan és nem is biztos, hogy szerencsés lenne, ha törvényben lennének a részletszabályok. Viszont részletszabályok, műszaki irányelvek nincsenek. Gyakorlatilag a termőföld védelméről szóló törvény megszületett, de hozzá tartozó részletszabályozás a mai napig nincsen. Mi indítunk eljárást, de nem tudunk mást tenni, mint ezekre az általános

dolgokra kötelezzük, amit amúgy is betartana a gazdálkodó, ha törvénytisztelő lenne. Ha még egyszer történne ilyen extrém esemény, és megállapítható, hogy itt kukoricát termelt, nem a megfelelő gondossággal folytatja ezt a tevékenységet, akkor hektáronként megbüntetjük 30 ezer forintra. Ez alapvetően a problémát nem oldja meg és a bírság is csak egy eszköz arra, hogy kikényszerítsük a jogkövető magatartást. Pontosán ki lehetne számolni, itt hidrológiai számításokat kell végezni, hogy a műtárgyakat hogyan kell méretezni. Még azt is megkockáztatom, hogy a talaj fizikai tulajdonságai alapján ez pontos megoldás lehetne, csak ez óriási nagy összeg. A végén lehet, hogy az fog kijönni, ha minden évben van ilyen csapadék és eltakarítják, még mindig olcsóbb lenne.

Halmi Béla: Ez a gond. A megoldásokat mi keressük, az apró megoldás is jó.

Toplak Péter: Mindenkinek más az érdeke. Le kell lassítani a vizet. Az eróziót az okozza, hogy a csapadék nem ott szikkad el, ahol leesik. Ezt az elszikkadást elő lehet segíteni lazítással, agrotechnikai műveletekkel. Le kell lassítani a vizet. Lehet, hogy itt kell lelassítani, én ezt nem tudom megmondani Önöknek, én erre nem vállalkozom. Mi arra tudunk vállalkozni, hogy megindítunk egy eljárást a jelenlegi szabályozás szerint.

Bedő Ildikó: Én köszönöm mindenkinek, mert próbáltam megérteni, és úgy érzem meg is értettem ezt a problémát. A vége felé azt éreztem, hogy próbálunk mi itt bűnbakokat keresni, de örülök annak, hogy azt mondják, ha jól értettem, hogy ez egy nagyon összetett probléma és egy olyan kooperáció szükséges, hogy 5 év múlva mondhatjuk majd, hogy megoldódott ez a probléma. Ne azzal próbáljuk magunkat jó színben feltüntetni, hogy mindjárt bűnösöket és bűnbakokat keresünk. Valóban ez a hatalmas terület a maga adottságaival és az emberi tevékenység, ami beleszámol, az okoz sok-sok problémát. Én is nagyon sajnálom, hogy ez történt, és ez évek óta probléma, ilyen hatalmas mérvű csapadék pedig csak egyszer volt. Köszönöm szépen, hogy ezt az állásfoglalást megtették és remélem, hogy ezt én is tudom majd továbbadni a lakosságnak. Köszönöm szépen.

Halmi Béla: Köszönöm a képviselő asszonynak az észrevételét. Úgy gondolom, hogy ennél többet itt már nem tudunk hozzátenni szakember oldalról sem és képviselői oldalról sem. Természetesen a vízügyi szakembereknek a tervezést ki kell adni, illetve azt a fontos intézkedést megtenni, amire én próbáltam itt utalni, hogy a közútkezelős területet és a gépállomás sarkán lévő részt fel kell szabadítani. Ezt azért kell elkészíteni, mert az ősz még előttünk áll, illetve a tél is. Emlékszünk arra, hogy a hófűvés olvadáskor milyen károkat okozott. Köszönöm szépen. A rendkívüli testületi ülésünket azzal zárnám, hogy a Képviselő-testület megfogalmazza azt, hogy a szakemberek írásbeli javaslata után letesz az asztalra egy megoldás keresést, az előbb említett szakhatóságokkal együtt és akkor a következő Képviselő-testület már tud ezzel a dologgal foglalkozni, hiszen a hátralévő idő nagyon rövid. Mi a ránk eső feladatot teljesíteni fogjuk, ami a kárelhárítást illeti. Hétvégére ismét csapadékot mondott a meteorológia, ezért a pataknak a kanyarjában lévő nyúlgátat vissza kellett építeni. Kérem, aki ezzel a javaslattétellel egyetért, kézfelemeléssel jelezzen.

A Képviselő-testület 6 igen szavazattal, egyhangúlag az alábbi határozatot hozta:

76/2014. (IX.19.) számú h a t á r o z a t :

Letenye Város Önkormányzatának Képviselő-testülete egyetért azzal, hogy a város nyugati részének sárelöntése ügyében az egyes szakágak írásbeli véleménye,

javaslata alapján az érintett gazdák bevonásával további egyeztetésekre kerül sor a probléma megoldása érdekében.

Határidő: 2014. december 31.

Felelős: Halmi Béla polgármester

Halmi Béla: Ezt a folyamatot a Képviselő-testület útjára indította és látni fogjuk az eredményét, nem 5 év múlva, hanem előbb is. Talán a Kormányzat is hozzá fog tenni a vízügyi területhez forrásokat. Mivel több napirendi pont nincs, az ülést 16,55 órakor bezárom.

K.m.f.

Halmi Béla
polgármester

Dr. Keresztesi Tímea
jegyző